

SORBONSKA DEKLARACIJA

Zajednička deklaracija o harmonizaciji strukture evropskog sistema visokoškolskog obrazovanja

Sorbona, 25.maj 1998.

Evropski proces je nedavno napravio izuzetno važne korake naprijed. Koliko god su važni, ne bismo zbog njih trebalo da zaboravimo da Evropa nije samo euro, banke i ekonomija: to mora biti i Evropa znanja. Mi moramo jačati i graditi na intelektualnim, kulturnim, društvenim i tehničkim dimenzijama našeg kontinenta. Njih su uveliko oblikovali njeni univerziteti, koji i dalje igraju glavnu ulogu u njihovom razvoju.

Univerziteti su rođeni u Evropi prije oko tri četvrtine milenijuma. Naše se četiri zemlje hvale nekim od najstarijih univerziteta, koji otprilike sada proslavljaju značajne godišnjice, kao što to danas čini Univerzitet u Parizu. U ona vremena, studenti i profesori su se slobodno kretali i brzo širili znanje po cijelom kontinentu. Danas, previše naših studenata još uvijek diplomira, a da nisu imali blagodat studiranja izvjestan period izvan nacionalnih /državnih/ granica.

Mi idemo ka vremenu značajne promjene u obrazovanju i radnim uslovima, ka diversifikaciji studijskih kurseva profesionalnih karijera, kada obrazovanje i obuka tokom cijelog života postaju jasna obaveza. Mi našim studentima dugujemo, a naše društvo uopšte, sistem visokoškolskog obrazovanja u kojem će im biti date najbolje prilike da traže i nađu vlastito područje izvrsnosti.

Otvoreno evropsko područje za visokoškolsko učenje nosi veliki broj pozitivnih perspektiva, naravno uz poštovanje naših različitosti, ali s druge strane zahtijeva stalne napore na otklanjanju barijera i razvijanju okvira za nastavni proces, koji bi pojačao mobilnost i sve tjesniju saradnju.

Međunarodno priznavanje i atraktivni potencijal naših sistema direktno su povezani sa svojim spoljašnjim i unutarnjim razumijevanjem. Izgleda da je na pomolu sistem u kojem bi dva glavna ciklusa, dodiplomski i postdiplomski, trebalo da budu priznata za međunarodno upoređivanje i ekvivalenciju.

Mnogo od originalnosti i fleksibilnosti u ovom sistemu će se postići primjenom kredita (kao što je ECTS plan) i semestara. Ovo će omogućiti valorizaciju tih stečenih kredita za one koji odaberu početno obrazovanje ili nastavak na različitim evropskim univerzitetima i koji žele da mogu steći akademsku diplomu u pogodno vrijeme tokom života. Zaista, trebalo bi da studenti mogu ući u akademski svijet u bilo kojem trenutku svog profesionalnog života i iz različitih sredina.

Studenti na dodiplomskom stepenu bi trebalo da imaju pristup raznovrsnim programima, uključujući prilike za multidisciplinarnu studiju, razvoj znanja jezika i sposobnosti za korištenje informacijskih tehnologija.

I u postdiplomskom ciklusu postojao bi izbor između kraćih magistarskih stepena i dužih doktorskih stepena, s mogućnostima prelaska s jednog na drugi. Na oba postdiplomska stepena, stavlja bi se odgovarajući naglasak na naučnoistraživački i autonomni rad.

I na dodiplomskom i postdiplomskom stepenu studenti bi se podsticali da provedu bar jedan semestar na univerzitetima izvan vlastite zemlje. Istovremeno, trebalo bi da više nastavnog i naučnoistraživačkog osoblja radi u evropskim zemljama, osim u vlastitim. Trebalo bi u cijelosti iskoristiti podršku Evropske unije mobilnosti studenata i nastavnika koja brzo raste.

Većina zemalja, ne samo u Evropi, postala je potpuno svjesna potrebe da podstiče takav razvoj. Konferencije evropskih rektora, predsjednici univerziteta i grupa eksperata i profesora u našim zemljama angažovani su u široko rasprostranjenom razmišljanju u ovom smjeru.

Konvencija, kojom se priznaju kvalifikacije visokoškolskog obrazovanja u akademskoj oblasti u Evropi, dogovorena je prošle godine u Lisabonu. Konvencija je postavila nekoliko osnovnih uslova i priznala da bi se pojedine zemlje mogle angažovati u čak konstruktivnijem programu. Držeći se tih zaključaka, može se graditi na njima i ići dalje. Već postoji mnogo zajedničkog osnova za uzajamno priznavanje stepena/diploma visokoškolskog obrazovanja u profesionalne svrhe kroz odgovarajuće direktive Evropske unije.

Naše vlade, međutim, i dalje treba da igraju značajnu ulogu u tom cilju ohrabrivanjem načina na koje se stečeno znanje može potvrditi i odgovarajući stepeni bolje priznavati. Mi očekujemo da ovo podstakne dalje međuuniverzitetske sporazume. Progresivna harmonizacija ukupnog okvira naših akademskih stepena/diploma i ciklusa može se postići jačanjem već postojećeg iskustva, zajedničkim diplomama, eksperimentalnim inicijativama i dijalogom sa svima zainteresovanim.

Mi se ovim obavezujemo na podsticanje zajedničkog referentnog okvira, čiji je cilj poboljšanje spoljašnjeg priznavanja i olakšavanja mobilnosti studenata, kao i mogućnosti zapošljavanja. Godišnjica Pariškog univerziteta, danas ovdje na Sorboni, pruža nam svečanu priliku da se angažujemo u nastojanju za stvaranje evropskog područja visokoškolskog obrazovanja, gdje nacionalni identiteti i zajednički interesi mogu uzajamno djelovati i jačati jedni druge za dobrobit Evrope, njenih studenata, i uopštenije njenih građana. Pozivamo ostale države članice Unije i druge evropske zemlje da nam se pridruže u ovom cilju i sve evropske univerzitete da konsoliduju evropsku poziciju u svijetu kroz obrazovanje za svoje građane putem stalnog poboljšanja i ažurnosti.

Claude Allègre

Ministar nacionalnog obrazovanja, naučnoistraživačkog rada i tehnologije
(Francuska)

Luigi Berlinguer

Ministar javnog obrazovanja, univerziteta i naučnoistraživačkog rada
(Italija)

Tessa Blackstone

Ministar visokoškolskog obrazovanja
(Velika Britanija)

Jürgen Ruetters

Ministar obrazovanja, nauke, naučnoistraživačkog rada i tehnologije
(Njemačka)